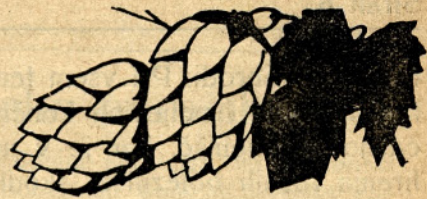

Slovenski

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo Hmeljarske zadruga, r. z. z. o. z. * Izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ulica 4. — Telefon št. 196

hmeljar

Leto XI.

Celje, 26. januarja 1940

Štev. 2

Vlakna iz hmeljevine

Zaradi vojnega stanja se dandanes išče nadomestke za vse mogoče stvari, ki jih primanjkuje, tako tudi za vlakna; zato pridejo v ta namen v poštev tudi rastline, ki se prej niso izrabljale v ta namen, tako n. pr. krompirjevka in tudi hmeljevina.

Hmeljevina vsebuje vlakna, zlasti v notranjem delu skorje in se zato hmeljska trta tudi ne dá tako lahko odlomiti in še manj odtrgati; raztrgljivost ene same trte znaša 15–44 kg, pa tudi do 60 in pri nekaterih vrstah celo do 84 kg. Zato so uporabljali hmeljevino v Angliji in Švedski že pred poldrugim stoletjem za izdelovanje grobega tkiva in vrvi. Tudi že v zadnji svetovni vojni so jo uporabljali v Nemčiji za izdelovanje vrvic, blaga za obleke, odej, konca za nogavice in za izdelovanje papirja, po odstranjenju vlaken pa hmeljevino za pletenje košar, zlasti takih za prenašanje nabojev. Isto je bilo tudi v bivši Avstriji. Lani pa so ponovni poskusi dokazali, da se iz hmeljevine dobe uporabljiva vlakna namesto jute za izdelovanje vreč, dočim poskusi v papirni industriji niso pokazali zadovoljivih uspehov. Običajni postopki za pridobivanje vlaken pa se pri hmeljevini ne obnesejo, ker je preveč krhka. Zato jo je treba najprej kuhati 1–2 uri v raznih 1–2 % lužinah, da se na ta način izločijo 20–25 cm dolga surova vlakna. Ta se nato na posebnih strojih očistijo, da jih potem lahko sama zase ali mešana z drugimi stkejo v grobo pletivo.

Za izdelovanje vlaken na veliko je treba obilo hmeljevine, ker jih vsebuje razmeroma malo; uporabiti pa se dajo samo trte brez stranskih panog. Kakih 6¹/₂ m dolga trta pa le dá nad 200 g suhih vlaken, to je 10 % skupne teže; seveda pa dajo nekatere vrste hmelja več vlaken in druge zopet manj.

Hmeljevino za izdelavo vlaken je treba pustiti izzoreti in je najboljša tedaj, ko listje porumeni. Trte se očistijo listja in stranskih panog ter nato razrežejo v 1–1¹/₂ m dolge kose, zvežejo v butare in zložijo v kupe, kjer lahko čakajo, dokler se ne odpošljejo v tovarno za izdelovanje vlaken; dež in mraz ne škodujeta, pač pa je butare zložiti navzkriž, da se lahko zračijo in hmeljevina ne prične gniti. Za transport najpripravnije butare so v velikosti 100 × 50 × 70 cm, vendar je transport še vedno precej drag, ker vsebuje hmeljevina komaj 10 % vlaken; zato je boljše, če se zvežejo v stiskalnicah, kakor n. pr. seno, da zavzamejo manj prostora.

Mnogo je rastlin, iz katerih se dá pridobivati vlakno, kolikor je doslej ugotovljeno, menda nad 2200. V normalnih razmerah se izrabljajo seveda le tiste, ki vsebujejo obilo vlaken in se zato pridobivanje bolje izplača, če pa je sila, pridejo tudi druge v poštev. In sem spada tudi hmelj, ki se sicer najbrž nikdar ne bo gojil kot rastlina za pridobivanje vlaken, vendar se v sili in pomanjkanju dá hmeljevina prav dobro izrabiti v ta namen in dobimo na ta način od hmelja poleg kobul še drug, postranski pridelek, vlakna iz hmeljevine.

V sedanjih razmerah je tudi pri nas težko za vlakna, saj je za juto, ki je toliko potrebujemo za vreče, zelo trda. In kolikor nam je znano, se prav zato že tudi pri nas razmišlja o tem, da bi pridobivali vlakna tudi iz hmeljevine. Mnogo tega sicer ne bo, ker ne pridelujemo dosti hmelja, toda izplačalo bi se morda vendarle in bi tako dobili morda vsaj potrebno vrečevino za hmelj, hmeljarji pa bi imeli od hmelja še to korist, da bi izkupili nekaj tudi za hmeljevino. V Nemčiji so plačevali že lani za svežo hmeljevino za pridobivanje vlaken po 3,50 RM, to je okoli 50 din za 100 kg franko vagon. To je že precej, saj sveže hmeljevine ne gre dosti na 100 kg in po tej ceni se jo že izplača zbirati in prodajati; saj pri nas tudi krompir ni

dražji, če obrodi. Pri vsem tem pa bi imeli še to korist, da bi hmeljevina končno le prišla pravočasno iz hmeljišč, kar je v nujnem interesu zatiranja raznih bolezni in škodljivcev, zlasti peronospore ter gosenic prosene večšče, ki se zadnja leta pri nas že kar nevarno širi in proti kateri drugega uspešnega sredstva ni, kakor pravočasno odstranjenje in uničenje hmeljevine.

O sezoni 1939

(Konec.)

Večjih nepravilnosti v kupčiji lani ni bilo. Nakupljeno blago se je gladko prevzelo in so tozadevne pritožbe skoro docela izostale. Pozneje, ko so se cene naglo dvigale, je bilo sicer nekaj pritožb čez tega ali onega nakupovalca, toda to so pritožbe, katerih utemeljenost se navadno ne dá ugotoviti in ki se vedno pojavijo le tedaj, če se cene dvigajo. Seveda pa so razni prekupci in mešetarji tudi lani prekupčevali in mešali sem in tja, vendar tej nadlogi ne bo mogoče napraviti konca, dokler ne dobimo zato potrebne zakonske podlage.

Lani je prvič posegla v kupčijo tudi naša Hmeljarska zadruga in bila vedno najboljši kupec. Zlasti v začetku sezone je njeno udejstvovanje zelo blagodejno vplivalo na kupčijo in skoro docela preprečilo nameravano špekulacijo in pritiskanje cen. S prvim prevzemom je bilo sicer treba nekoliko počakati, toda pozneje so šli prevzemi in izplačila tako gladko od rok kakor pri nobenem drugem kupcu. Načelni nasprotniki zadruga so ji sicer skušali očitati, da je kupovala le v začetku sezone, ko so bile cene nižje, potem pa ne več. Vsak, ki je zasledoval kupčijo, pa dobro ve, da je bila zadruga med prvimi na trgu in tudi vztrajala prav do konca. Najbolj važna in od izredno dalekosežne koristi je bila njena prisotnost prav v začetku, ko kupčija kar ni hotela in ni hotela od rok. Tudi je zadruga strogo razločevala posamezne kakovosti blaga in za najboljše dosledno plačevala najvišje dnevne cene. Višjih cen pa seveda tudi zadruga ne more plačevati, ker mora blago tudi prodati in ne samo kupiti ter vzdrževati na zunanjih tržiščih vso težko in premeteno konkurenco.

Tako smo torej lani v kljub začetnim težavam končno le kar dobro odrezali. Veliko količino našega pridelka smo izvozili v Severno in Južno Ameriko in le nekaj malega tudi v Švico, male severne evropske države itd. Brez dvoma si je naš hmelj lani prav v teh izrednih okolnostih utrl pot zopet v marsikatero pivovarno, kjer so ga do nedavna

še dosledno odklanjali. Saj pa je bil lani naš hmelj tudi edini žlahtni evropski hmelj, ki se ga je dalo brez večjih težav izvažati. Poljskega hmelja namreč sploh ni bilo, nemški dumping ni prišel do veljave in tudi češki hmelj je bilo mogoče le v omejenem obsegu izvažati preko Trsta. Tako so lani prav vojni zapletljajji, ki so v začetku tako zelo ovirali tudi kupčijo pri nas, končno le obrnili potek sezone v naš prid.

In kako bo za naprej? Veliko in težko vprašanje! Saj se nahaja Evropa v vojni in kdo ve, do kakih zapletljajev bo prišlo še do prihodnje ali morda prav pred hmeljsko sezono. Če pa bo sedanje stanje trajalo tudi še tedaj, pač mirno lahko trdimo, da so izgledi prav dobri.

Vedno smo trdili, da je sicer vsaka sezona nekaj posebnega zase in da se ne dá nič sklepati iz ene na drugo, vendar pa se dá iz vsake nekaj naučiti. O lanski pa to skoraj ne velja. Potekala je v izrednih razmerah, v senci preteče vojne in vse je bilo odvisno od slučaja. Sicer si sedaj marsikdo očita, da je prodal prezgodaj ter toliko in toliko zavrgel, toda vse to je neopravičeno. Vse je viselo na eni sami tanki niti in tedaj pač vsak upravičeno misli, da je boljši vrabec v žepu kakor pa golob na strehi. Če si med gromom in treskom vedril pod osamljenim visokim drevesom na širokem polju, pa ga slučajno ni razklala strela, si sicer izjemoma dobro odrezal, toda presneto tvegano je bilo in nihče ti ne bo svetoval, da bi prihodnjič storil zopet tako. Lani je sicer končno res prišlo tako, da so tisti pozneje bolje prodali, ki so držali ali pa morali čakati, toda prav tako bi se lahko zgodilo tudi narobe. Sicer pa slabo ni nihče prodal in Bog daj, da ne bi nikoli slabše, pa se bo kar dalo hmeljariti in bo vsak hmeljar imel od svojega truda tudi nekaj koristi.

Kako lanski žatec

Za lanski žateški hmelj razmere niso bile prav nič ugodne. Že vreme je bilo skrajno nepovoljno. Aprila in maja je bilo nenavadno mrzlo vreme, junija tako deževno, da je hmelj v mnogih nasadih ufonil v pravem pomenu besede. Poleg tega so se še pojavili razni škodljivci in bolezni, ki jih zaradi neugodnega vremena ni bilo mogoče prav zatirati tako, da se je splošno računalo s prav pičlo letino. Šele v avgustu se je vreme izboljšalo, rastlina si je opomogla, obiranje je pričelo normalno in pri ugodnem vremenu bilo pravočasno in v redu izvršeno. Pridetek so cenili pred obira-

njem prenizko, potem pa previsoko in resnica je bila, kakor navadno, v sredi. Pridelali so namreč:

Žatec, nemški	55.000 stofov
Žatec, češki	30.000 stofov
Žatec skupaj	85.000 stofov

dočim predlani le 78.000 stofov, lani torej za 7000 stofov več. Kakovost blaga pa je lani precej zaostajala za normalno in je zlasti v barvi gladko zeleno blago bilo zelo redko.

S kupčijo so bile tudi težave, vendar je sedaj tudi lanski pridelek že zelo razprodan ter se nahaja neprodanega v nemškem okolišu Žatec le še kakih 9000 in v češkem 5500, skupno torej kakih 14.500 stofov. Prav tako je neprodanega v Uštěku še kakih 5500, Dubi 500, Roudnicah in v Tršicah 500 stofov, skupno torej kakih 21.000 stofov češkega hmelja. Cene bivšemu češkemu in sedaj nemškemu hmelju so bile diktirane prav tako kakor onemu iz stare Nemčije in zato razmeroma dobre, saj je najboljši nemški Žatec dosegel ceno do 4,60 RM za kg, to bi bilo 68 din za kg, če računamo nemške marke po našem klirinškem tečaju; koliko pa znaša danes dejanska vrednost marke, je težko reči, vsekakor pa precej manj. Češki hmelj pa ni užival nobene zaščite in je zato slabše vozil; zato je tudi najboljši češki žateški hmelj dosegel komaj 28 K, to je 45 din za kg.

Za žateški hmelj so bili zadnje leto brez dvoma tudi hudi časi. Izredne razmere, ki so silno otežkočile, četudi ne popolnoma onemogočile izvoz, so povzročile, da je hmelj priznано najboljše proveniencije zaostal v ceni in še danes ni razprodan, dočim so ga hmelji drugih provenienc prekosili v ceni in so že popolnoma razprodani. Take izredne razmere so usodne tudi za najboljšo provenienco hmelja in lahko povzročijo marsikateri preobrat. Vendar več o tem zopet ob drugi priliki.

Razno

Hmelja smo izvozili v mesecu novembru lanskega leta 4370 stofov v vrednosti 23.136.000 din, dočim v istem mesecu prejšnjega leta 4010 stofov v vrednosti le 8.441.000 din, skupno pa smo izvozili od začetka leta pa do konca novembra lanskega leta 30.680 stofov v vrednosti 105.383.000 din, dočim v istem času predlani 23.400 stofov v vrednosti le 46.425.000 din; največ hmelja smo izvozili v Združene države Severne Amerike, namreč 24.680 stofov, potem v Belgijo 2650 stofov in v Švico 870 stofov.

Amerika je izvozila v septembru, torej prvi mesec sezone, 539 stofov, dočim v istem mesecu prejšnjega leta 595 stofov; uvozila pa je v isti dobi lani 101, dočim predlani 786 stofov.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Zadnjih štirinajst dni za lanski pridelek ni prišlo do nobenega pomembnejšega zaključka, pač pa je bilo kupljeno nekaj hmelja starejših letnikov po neznatnih cenah. Lanskega pridelka je neprodanega v prvi roki le še nekaj nad 20 stofov, vendar to blago zaenkrat sploh ni naprodaj.

Vojvodina: Neprodanega v prvi roki je še kakih 70 stofov lanskega pridelka, vendar je to blago v zelo čvrstih rokah in zato zadnjih štirinajst dni ni prišlo do novih zaključkov.

Nemčija: Na hmeljskem tržišču je zaključna tendenca mirna ter je zanimanja in povpraševanja bolj malo. Cene so ostale v glavnem nespremenjene ter lanski pridelek tako iz stare Nemčije kakor tudi iz sudetskih okolišev notira 3,60–4,60 RM, to je po našem klirinškem tečaju 53–68 din za kg, le za Teftnang, za katerega je nekaj več zanimanja, se plača izjemoma tudi do 5 RM, to je 72 din za kg; sicer pa so zaključki zelo redki in do večjih sploh ne pride.

Češkomoravska: Tržišče je zelo mirno in zaključkov prav malo, ker so z izvozom v Ameriko, ki bi bila glavni kupec, vedno večje težave in ovire. Cene so ostale sicer v glavnem nespremenjene in notira češki Žatec do 28 K, to je kakih 45 din za kg, vendar so cene le bolj nominalne, zlasti najvišje. Sicer pa so vsa poročila iz čeških hmeljskih okolišev zelo skopa in je menda tudi glasilo čeških hmeljarjev prenehalo izhajati.

Belgija: Pri prav mirni zaključni tendenci notira lanski Poperinghe za januar-februar do 3,80 blg, to je 35 din za kg. Sicer pa je kupčija zelo mirna in zaključkov le malo.

Splošno: Zaradi vojnega stanja, v katerem se nahajajo največje evropske države, so tudi trgovska poročila vedno bolj redka in prihajajo zelo zakasnela, v kolikor sploh ne izostanejo. Tako o poljskem hmelju, katerega se je lani le nekaj pridelalo, sploh ni nobenega glasu več, tudi o češkem hmelju so poročila vedno bolj skopa, iz Anglije in Francije o hmelju sploh ni nobene vesti, iz Amerike pa pridejo vsa poročila s tako zakasnitvijo, da niso več aktualna. Sicer pa ta poročila tudi niso več tako važna, deloma zato, ker smo že ves naš hmelj prodali, deloma pa tudi zato, ker se cene našemu hmelju zaradi izrednih razmer, v katerih se danes nahaja svet, gibljejo precej samostojno in neodvisno od gibanja cen za hmelj raznih drugih provenienc, izvzemši morda le še Ameriko, kjer je pa tudi lanski pridelek že skoro popolnoma razprodan. Zato bomo v bodoče vsekakor mogli pričakovati manj poročil, le toliko in taka, kolikor in kakršna se bo sploh še dalo dobiti.

Za dobro voljo

Sorodstvo.

»Ali vam je kaj v sorodstvu dama, ki ste jo pozdravili?«

»Seveda mi je. Je to namreč prva žena drugega moža moje tretje žene.«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti požaru: poslopja, vse premičnine, hmelj, zvonove, steklo, nezgode, vlom, jamstvo, avto-kasko, življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninska zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

nudi svojim članom po najugodnejših cenah priznano prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna sredstva za satiranje bolezni in škodljivcev itd.